

'DÜŞÜNEN' YAZININ USTASI

HAYDAR ERGÜLEN

Bütün 'şiir'ler kıymetlidir: Elbette şiir olmayı hak eden ve bizi şiire yaklaştıran, yakınlaştıran, şiire yakışan 'şiir'lerden söz ediyorum. Fakat şiir üzerine 'düşünen şiir'ler benim için daha kıymetlidir. Bir 'şey' üzerinde düşünme eyleminin hayli mesafe katetmiş olmakla, olgunlaşmayla ilişkisi bilinir. Yazma eylemi üstüne düşünme eylemi ise geçilen konakları, geride bırakılan 'yazma'ları, yine yazarak, bir bakıma, sürdürmek sayılır. Yazmanın düşünmeyle bulunduğu yerdeyse, bir red ve inkârdan söz etmek mümkünse de, bundan daha farklı ve öte bir etkinlik devreye girer: 'Yazı nedir?', 'Niye yazıyorum?', 'Yazmasam...' sorularının yalnızca yazınsal bir dert, endişe, kaygı terimlerine düzgün açıklamalar bulmak, kabul edilebilir gerekçeler oluşturmak olmadığı konusunda, Murat Gülsoy'un yapıtıyla hemfikirim.

Murat Gülsoy'un iyi bir okuru olarak, şimdi, bana da söz düştüğünde, doğrudan ve ilk önce bunlar geldi aklıma. Murat Gülsoy, hikâyelerini daha efsanevi dergi(si) "Hayalet Gemi" de yayımlarken, 'Niye Murat Gülsoy okuyorum?' diye düşünüyordum, çünkü Murat Gülsoy, hikâyelerini 'Niye yazıyorum?' sorusunu da, her seferinde, sormayı unutmadan yazıp, yayımlıyordu. Ve benim sorumu, kendi(ne) sorusuyla cevaplıyordu. Sonra o hikâyeler ve başkaları kitap olarak bir bir çıkmaya başladı, ilk hikaye kitabından ilk romanına (4 hikâye kitabı, 1 roman), ben cevabımı soru olarak alacağımı bilmenin, güvenli değil de sağlam diyelim, tekrar değil de sürekli diyelim, verdiği 'haz' la, sonunda 'iyi' bir 'okur' oldum. Yazarın, şairin, denemecinin okur 'yetiştirme', okuru 'eğitme' ve hem yazara hem de okurun kendisine iyi bir okur 'kazandırma', görevi demeyelim 'işlevi' olduğuna inanırım, ya da en azından böyle bir çabayı 'gereksiz' bulmam. Hikâye okumayı çok severim, Türkiye'nin çok iyi hikâyeciler yetiştirdiğini ve çok iyi hikâyeler yazıldığını, kendi okuduklarından bilirim. Fakat son yıllarda yaşlılarımdan ve sonraki kuşaktan 2-3 isim, yazarın ve okurun, aynı anda ya da karşı-

lıklı sorularıyla bulunan cevapların ne kadar kuvvetli olabileceğini gösterdi. Bunların başında da Murat Gülsoy gelir.

Ben Murat Gülsoy'a ve diğerlerine (2-3 kişi) 'Düşünen Yazar'lar diyorum. Şiirde de aynı sayıda imzadan söz edilebilir 'Düşünen Şair' demek için ve bence onların da başında gelen isim Ahmet Güntan'dır. Yazıyı düşünmek, şiiri düşünerek: Varoluşu bir eylemle bitiştirmek ve bu 'bitiştirme'yi yazı ve şiir yoluyla hayatla 'bütünleştirmek'. Nasıl yazdığı ne yazdığı gibi, klasik ve modern 'tema'lı soruların nihayetinde, onları da kapsayan, kapsamakla kalmayıp kavrayan / kavramamıza yol açan 'niye?' sorusuyla (aynı zamanda cevabı) karşılaştığım her yapıt (ne yazık ki henüz az sayıda), bende iyi bir okur olma hevesini her zaman kıskırttı, canlı tuttu, vb...

Çok katmanlılık yapıtın, farklı okumalara açık oluşu gibi 'miras bırakılan klişeler'den çekinmiyorum, fakat bir yapıtı yalnızca 'çok' ve 'farklı' gibi niteliklerine indirgemenin yol açacağı 'haksızlık'lardan ürküyorum. Murat Gülsoy bunları da kullanmaktan ürkmeyeceğim yapıtların yazarıdır aynı zamanda. 'Düşünme'yle paralel gelişen bir 'tahkiye' sanatı, hikâyenin klasik ve temel öğelerine bilinçli bir sadakat, ve 'ihmal edilebilir' cümlesiyle şekillenen (hayatı da böyle şekillendirmekte bir mahzur görmeyen) bir kolaycılığa karşı 'ihmal edilemez' yapıtlarıyla verdiği cevap. Bütün buluşları ve tahmin edilebilir, -hakedilmiş-tespitleri, ben de söylerim Murat Gülsoy için. Fakat; iyi yazarların iyi okur yetiştirdiği tespitini en çok Murat Gülsoy ve yapıtları için söylerim.